

In dezen „*komkommertijd*” van golf vragen wij gaarne aandacht voor de hier volgende bijdrage over één der voorlopers van golf, een oud-Germaansch herders-spel.

Bij dit artikel kunnen wij tot ons genoegen - als tegenhanger der Duitsche aanspraken - een exclusieve serie zeer merkwaardige foto's afdrucken, kortelings op één der weinige nog resterende kolfbanen in ons land genomen. Zoals men weet, wordt ook het zuiver-Nederlandsche kolfspel als één der oervormen van golf beschouwd.

„Golf en kolf, het lijkt evenveel op elkaar als cricket en poker”, heeft eens een Engelsch sporthistoricus verklaard en deze uitlating zou gegrond zijn wanneer men de regels van het huidige kolfspel met die van golf vergelijkt. Men moet echter de evolutie van eeuwen in aanmerking nemen om tot een juiste beoordeeling te komen.

Typisch is dat de Britsche en Amerikaanse golfpers altijd veel aandacht aan het Hollandsche kolven heeft besteed, meer belangstelling dan er ooit hier te lande voor bestaan heeft.

Red. „GOLF”

Hoewel aangenomen mag worden en ook algemeen erkend wordt dat Schotland de eer toekomt het eerst golf te hebben gespeeld in den vorm waarin wij heden ten dage het spel kennen, mag toch ook als vaststaand worden aangenomen, dat op het Europeesche Continent reeds gedurende een eeuw vóórlate in Schotland van golf sprake was, verschillende spelen werden beoefend, welke groote overeenkomst vertoonden met de „Royal & Ancient Game”, waarvan de eerste sporen in Schotland uit het begin der 15e eeuw dateeren.

In het voorbijgaan zij opgemerkt, dat men overigens reeds bij de klassieke passages aantreft, welke er op zouden kunnen wijzen, dat de oudste Europeesche beschavings-centra een op golf gelijkend spel gekend hebben. Bepalen wij ons echter tot West-Europa in een latere periode, dan kunnen zoowel Nederland als België, Frankrijk en Duitsch-

land wijzen op een oud volksspel, dat het op z'n minst genomen twijfelachtig maakt of Schotland inderdaad als de bakermat van het golfspel beschouwd moet worden en of men hier niet veeleer te maken heeft met een oud Continentaal spel, dat door de Schotten werd overgenomen, gewijzigd en geperfectioneerd.

Wij hebben reeds eerder een artikel gewijd aan de voorlopers van golf: het Fransche Jeu de Mail, het Belgische La Chôte en de beide oud-Hollandsche spelen maliën en kolven. (1e jaargang, No. 4, p. 129). Behalve deze vier, maakt ook Duitschland er aanspraak op een oer-vorm van golf te hebben bezeten.

Een oud-Germaansch herdersspel

Deze zeer merkwaardige ontdekking werd eenige jaren geleden in Duitschland gedaan en in „Der Mittag” beschreven. Reeds was er de overlevering van een schaapherder in de Schotsche duinen, die zijn dieren op het z.g. schaapjesgras — dat nog heden ten dage als de unieke begroeiing voor golfbanen wordt beschouwd — liet grazen en toen met zijn herdersstaf steentjes voort-sloeg. Eén er van kwam in een gaatje in den grond terecht, waarna de herder als liefhebberij zou zijn gaan probeeren de steentjes in putjes te slaan. Bewijzen hiervan waren echter niet voorhanden. Uit Duitschland stamt thans een dergelijk verhaal, doch berustend op verschillende interessante gegevens.

Zoals reeds de Phoeniciërs en Perzen vóór de Grieken den discus hebben geslingerd, omdat zij daarmee offers aan de zon wilden brengen, zoo hebben de oude Germanen lang vóór de Hollanders, met den herdersstaf steenen en houten ballen al spelend voortgeslagen. De nauwgezette historicus mag dan al den oorsprong van het spel in Holland zoeken, omdat daar de oudste afbeeldingen van het spel voorhanden zijn, de Germanen hebben zeer zeker ook reeds wezenlijke deelen van het golfspel gespeeld.

De naam „golf” is afgeleid van het Germaansche woord „Kolbe”. Het betreft eigenlijk een Keltischen vorm van het woord en het daaraan verbonden begrip. Gotisch luidt het

MERKWAARDIGE VISIE!

SCOREKAART — De scorekaart van den kolver is van een ander formaat als die van den golfer. Maar op beide staan cijfers. De golfer ziet er graag tweeën en drieën op, de kolver lieft elf en twaalf!

„Kulban”; dit beteekent stok met dikken knop (oude herdersstaf).

Wij weten uit oorkonden dat in overoude tijden de gereedschappen waarmee de menschen werkten, met Paschen, bij het midzomerfeest of bij het oogstfeest voor spel of sport werden gebezigd. Aan den Main en aan den Rijn werd met hamers, bijlen, sikkels enz. geworpen. In het jaar 1489 wierp b.v. de aartsbisschop van Mainz uit godsdienstige overwegingen met den hamer.

Uit eigen belang.

De primitieve menschen uit den oertijd waren uit eigenbelang gedwongen de wetten der beweging te ontdekken. Het is te begrijpen, dat zij op feesten deze bewegingen als spel beoefenden. In de oude jachtwetten van Dreieich — uit het jaar 1338 — kan men lezen, dat op de plaats waar zich thans de Frankfurter golfcourse uitstrekt, de herders zoo ver met hun schapen in het bosch mochten trekken als de afstand welke zij met één slag van hun staf tegen een steen wisten te overbruggen.

Wanneer we rond de Frankfurter course zien, dan vinden we daar nog de oude „Rekordmarken”, de teekenen waarmee de „golf”-prestaties onzer voorouders werden gewaarmerkt, de z.g. herderssteenen, welke ons het recht geven om golf als een oud Duitsch spel te beschouwen, aldus „Der Mittag”. Daar waar thans de golfballen rondsuiszen en waar nog heden ten dage de schapen in het woud grazen, hebben indertijd de Duit-sche kasteelheeren hun schaapherders met den staf uitgezonden.

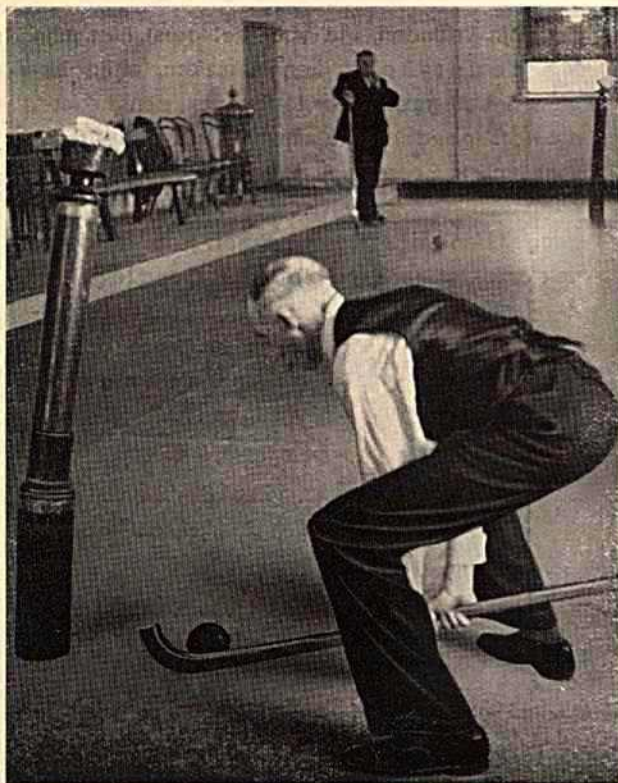
Deze herderssteenen geven de uiterste grenzen aan van het gebied dat de herders mochten be-

wandelen met hun kudden en deze grens was door de sportieve prestatie met stok en bal bepaald.

De wet der beweging

De huidige mensheid, in het keurslijf der civilisatie gewrongen, zal door de beoefening van het golfspel wederom de wetten der beweging terugvinden, daar in dit spel de menschen van den oertijd, de alzijdig-ontwikkelden, worden gevormd. Nog zien wij slechts bij de primitieve volkeren de lichamelijk volkomen alzijdige menschen, b.v. bij de moedige Abessiniërs. Deze gebruiken met de linkerhand verbazend handig het schild en vallen met een wapen in de rechterhand zelfs leuwen aan. Lichaamswerk, dat bij onze voorouders een gebod was, is ook in golf het doel. Rhythmische bewegingen leveren heden ten dage in de sport de groote prestaties op, rhythmische bewegingen beheerschten het geheele leven van onze in veld en in bosch verblijvende voorzaten.

De zware tassen met golfstokken en de prachtige ballen hebben de romantiek van den herdersstaf en de kiezelsteenen doen verdwijnen, de menschen echter zijn dezelfde gebleven. De golfbeoefenaren willen bewust natuurmenschen zijn, zij willen met de natuur strijden.

COURSE — De baan van den kolver is door de voortdurende reglementeering gedurende eeuwen langzamerhand ingekrompen. Waar is de tijd dat de geheele Amstel (gelijk Breëro schrijft) zijn speelterrein was, waar is de tijd dat de kolfballen over de bevroren Haarlemmer-meer suidden?

PUTT — Ieder heeft zoo zijn eigen stand bij het putten. Zoo hebben ook bij het kolven de beoefenaren elk hun typischen stand. Hier zien we een „geroutineerde rot” zijn laatste slag slaan. Het kon een putt zijn!

TEE — Vroeger zette men den kolfbal op een hoopje zand (vandaar de uitdrukking „de bal op een tuitje zetten”), thans slaat men af op de wijze als de foto laat zien.

FOURSOME — Ook „foursomes” worden op de kolfbaan gespeeld. Twee-aan-twee speelt men en om-en-om wordt geslagen, gelijk bij golf.

GOLFBAG — De stokken van den kolver staan niet in een tasch, maar netjes gerangschikt (en soms met een hangslot verzegeld) in een rek. Iedere speler zoekt er de beste uit. „Dat is een kolfje naar mijn hand,” zeiden onze voorouders en de zegswijze leeft nog bij ons voort.